

Lőrincz Károlynak, a Nyugdíjas Vízitársulati Vezetők Klubja elnökének emlékbeszéde

Péchy László mellszobrának 2014. évi avatást követő évtől kezdődően a budapesti székhelyű Nyugdíjas Vízitársulati Vezetők Klubja a Paposi Önkormányzattal, helyi civilszervezetekkel közösen megemlékezik az egyik legnagyobb magyar vízitársulati mérnökről. Mindig egy kicsit másképpen az előző évitől. Ezt tesszük most is. Felidézzük azt a kort, amelyben élt, alkotott, megemlékezünk tárgyi és szellemi hagyatékairól.

Nemesi előnévvel Péchújfalusi Péchy László 1860. augusztus 21-én (éppen 158 éve) született a Szatmár megyei Dobrácsapátiban Péchy Antal és Cseh Apollónia gyermekeként. Felesége Rottman Mária, gyermekei: Péchy Ilona, Péchy Margit, Péchy Mária Magdolna.

A kor, amelyben született a felfedezések, iparosítások, vasútépítések, folyószabályozások kora Európa szerte, amelyeknek célja a népességeltartás, és területszerzés a mezőgazdasági – korabeli szóhasználatból élve – szemtermelés, ezáltal az életlehetőség biztosítása, az élettér kiszélesítése.

Péchy László bizonyára ebben a nagy munkában való részvételre készült, amikor a Szatmárnémetiben befejezett középiskolai tanulmányai után – lemondva az apai örökségről – a Zürichi Műegyetemre ment tanulni. Diplomáját megszerezve – a mai szokástól eltérően – hazatér, hogy megszerzett tudását hazai környezetben hasznosítsa. Itthon befejezés előtt állt a nagy magyar második honfoglalás, a Tisza szabályozása, a lápterületek lecsapolása. Szakmai – vízi mérnöki – pályáját elindító munkája a Gyulai Folyammérnöki Hivatalhoz kötötte 13 évig.

Ezt követően 1895-ben hívta meg az egy évvel korábban megalakult Ecsedi láp lecsapoló és Szamos balparti Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat elnöke, gróf Károlyi Tibor az igazgató-főmérnöki tisztség betöltésére. A feladat az egyik legnagyobb magyarországi láp, az Ecsedi-láp lecsapolása, főcsatornák, zsilipek, hidak, árvédelmi gátak, vízszabályozó műtárgyak építése volt az állam által előzőleg engedélyezett tervek alapján. Péchy László igazgató főmérnök vezetésével ez a nagyszabású munka az érdekeltek pénzén, némi állami közmunka támogatással a kor magas műszaki színvonalán három év alatt elkészült.

Csak néhány adat: csatornaépítésre kitermeltek és gátak építésére bedolgoztak 11 millió köbméter földet, megépítettek 18 db vashidat, 17 db fahidat, számtalan betonhidat és csőátereszt, felépítettek 25 db gátörházat, 2 db felügyelői lakást, 155 km telefonhálózatot stb. A kialakult vízjárásnak, belvízvédelmi helyzetnek részletes elemzését követően Péchy László vezetésével megépítették az olcsvai, kismajtényi, negyecsed-i szivattyútelepeket. Ez utóbbit elektromos áram termelésére is fogható változatban, valódi remekműként.

Péchy László mérnöki teljesítményét elismerve 1903-ban műszaki főtanácsossá, majd 1925. februárjában kormányfőtanácsossá nevezték ki. Azonban az egységes vízrendszert és lápszabályozást Trianon rendkívül hátrányosan érintette, de Péchy László 1924-ig a magyar és a román oldalon is dolgozva igyekezett ezt kezében tartani. Mígnem a románok ezt ellehetetlenítették. A magyar hazát választotta, hazatelepült az ugyancsak Szatmár megyei Paposra, a családi birtokra.

50 éves mérnöki, 32 évi társulati szolgálat után 75 évesen ment nyugdíjba. Itt Paposon 87-ik életévét betöltve hetven évvel ezelőtt, 1948. január elsején halt meg, itt nyugszik a paposi temetőben.

Méltatjuk őt mérnöki teljesítményéért, hazafias kitartásáért, emberségéért, gátakban, műtárgyakban hagyott tárgyi örökségéért. Ma keveset akarunk hallani róla, de szellemi örökségként hagyta ránk a magas műszaki színvonal keresését és kivitelezését, a társulat, mint civil szervezet tiszteletét.

De jó is volna ezeket a mai világban feltétel nélkül teljesíteni!